

Druhý príchod slovanských vierozvestcov k nám

(Rádio LUMEN, 07. februára 2012)

kázeň predniesol Pavol Ondřík, kluknavský farár

Vážení a milí,

potomkovia tých slovanských prapredkov, ku ktorým pred 1150 rokmi prišli z ďalekého východu solúnski bratia sv. Konštantín-Cyril a sv. Metod, aby im priniesli písmo, Kristove slová večného života v ich rodnej reči, Svetlo toho, ktorý je „Svetlom sveta“, a aby ich z tmy pohanstva vyviedli na spásnu cestu, ožiarenú týmto svetlom. Bratia a sestry!

Veľký ruský filozof a mysliteľ Vladimir Solovjov, ktorý zomrel na prahu XX. storočia – pred 111 rokmi – napísal:

„Každý národ má o sebe svoju ideu. (Každý národ, teda aj my, Slováci a Slovania vôbec – pozn. autora) Nie je však pravou ideou národa, čo si národ sám o sebe myslí, ale čo zamýšľa s ním od večnosti Boh.“ (Duša Ruska, s. 72.)

Pri tejto príležitosti, keď skrze relikviu sv. Cyrila akoby znova prichádzali solúnski bratia k nám, je namieste postaviť si otázku, **prečo práve k nám.**

Núkala by sa odpoveď: Nuž preto, lebo ich práve náš panovník Rastislav povolal k nám. – To by však bola odpoveď v tom duchu – keď sa vrátíme k Solovjovovi – „čo si národ sám o sebe myslí“. Ale skutočná, najhlbšia pravda, pravá príčina je podľa Solovjova v tom, „čo zamýšľa s nami od večnosti Boh“.

A preto pravá odpoveď na túto otázku znie: Solúnski bratia prišli k nám preto, lebo si nás vyvolil Boh. A On si nás vyvolil práve preto, že má s nami zvláštny zámer, ukladá nám zvláštne poslanie.

Sme teda – nebojme sa toho slova – **vyvoleným národom.**

Pred 15 rokmi nám to na národnej púti Slovákov jasne povedal blahoslavený Ján Pavol II. Počujme:

„Drahí bratia a sestry! Európa prežíva veľmi háklivé obdobie svojich dejín (pred 15 rokmi! – pozn. autora) Kresťania spolu s ľuďmi dobrej vôle sú povolaní ponúknuť (jej) doplnok života... Slovensko má **osobitnú úlohu** pri budovaní Európy tretieho tisícročia. Dobře si to uvedomte! Je povolané ponúknuť svoj veľmi významný príspevok k **pravému pokroku** európskeho kontinentu svojimi tradíciami a kultúrou, svojimi mučeníkmi a vyznávačmi, ako aj živými silami svojich generácií.“ (Lacko, Sv. Cyril a sv. Metod, s. 1).?

Môžeme si byť istí, že Ján Pavol II. rozumel pravému poslaniu Slovenska ako málokto, a teda jeho slová o osobitnej úlohe“, vyplývajúcej z onoho „zámyslu s nami od večnosti Boha“, majú ozaj veľkú váhu.

Ešte predtým, ako sa Rastislav rozhodol pre zaslanie posolstva k cisárovi Michalovi III. – bolo tu teda iné rozhodnutie. Ako sa hovorí v Živote Konštantína: „Rastislav totiž, moravské knieža, **dostanúc od Boha vnuknutie**, poradil sa so svojimi kniežatami a s Moravanmi a vyslal posolstvo k cisárovi Michalovi.“ (Lacko, s. 63)

O tomto Božom vnuknutí pekne hovorí Pavol O. Hviezdoslav v „Žalme na tisícročnú pamiatku vierozvestcov sv. Cyrila a Metoda“. Keď hovorí, že v tom čase pred tisícokou rokov

„*keď ešte blúdivé mrákoty zrak zlomili ľudstvu, d'as kráľil pohanský*“ –
„*keď hynul človek ako tráva, plemená truštili sa ako vlny morské*“ –
vtedy Boh „zoslal archanjela k Tatere v bleskote polnočnom,
by zaniesol blahovešť mocný na Velehrad.“

A tak tento archanjel zastal v svetle u Rastislavovho loža, a k nemu premluvil:
*„Rastislave, Rastislave, kráľu bohumilý, nekormúť sa viacej,
Hospodin porozumel túžbam tvojim, aj, nesiem jejich spln.
Nebude ľud tvoj zmietaný viac pokušením všakým,
nie mýlený pokrytstvom, týraný spupnosťou;
Boh zdelil sa svetlu, by poznal ho z tvári v tvár, v podobe človeka,
ver' zdeli sa i národu tvojmu, že Mu porozumie.
Ta obráť starostlivý zrak po zdroji svetla, stiaď sprýšti sa iste“ –
Ukázal archanjel prstom k východu a k hviezdám podletel...“ (SSB II., s. 18-19).*

+

Mohla by byť dlhá debata o tom, v čom teda tá pravá idea, to pravé poslanie Slovenska spočíva. – Odpovede na tú otázku by sa v rôznych obdobiach iste rôznili .

Ale my sme tu v tejto dobe na počiatku 21. storočia a v tejto kritickej chvíli dejín, keď zdá sa, jedna civilizácia končí, vrcholí, a na obzore sa rysuje civilizácia nová.

Blahoslavený Ján Pavol II. nám, Slovákom, hovorí, že – ak chceme byť verní odkazu našich vierozvestov – máme prispieť k **pravému** pokroku európskeho kontinentu... iste pod tým pravým pokrokom nemyslel rozvoj automobilového priemyslu, ani stavby diaľnic, ani supermarkety, ani spotrebu na hlavu obyvateľa... To iní urobili oveľa lepšie ako my...

Nemôžem si pritom odpustiť poznámku: A my sme sa vrhli do Európskej únie s ideou: „Chceme sa mať tak dobre, ako ste sa mali vy.“

To by nám Ján Pavol II. nebol hovoril, že máme prispieť európskemu kontinentu „svojimi tradíciami a kultúrou, svojimi mučeníkmi a vyznávačmi...“

A keď k tomu pripojil, že aj „živými silami svojich generácií“, tak iste nemyslel, že Slováci sa budú musieť rozbehnúť za prácou – často podradnou – po celom svete, lebo ich vlastná Matka zem neuživí...

+

Dôležité je pri tejto príležitosti – tvárou v tvár očakávanému jubileu 1150 výročia príchodu svätých Cyrila a Metoda k nám – postaviť si otázku, o akej Európe sa to tu hovorí. – My sme si za posledné 20-ročie privykli k predstave, že Európa sa končí východnou šengenskou hranicou; čo je za tým, je všetko iné, len nie Európa.

Ale práve Ján Pavol II. nás presvedčil (alebo aspoň presviedčal), že:

-ak Európa nebude kresťanská, nebude vôbec;

-a ak má byť kresťanská, musí naplno dýchať oboma lalokmi jedných-jediných pľúc kresťanstva. Kresťanstvom východným i západným..

A práve teraz, keď sprevádzame relikviu sv. Cyrila na jej púti Slovenskom, táto západná časť Európy sa zmieta v chaose, ktorého pravou príčinou je – ako povedali mnohí múdri duchovia – **odklon od Boha, prívrat k pohanstvu.**

Náš veľký duch, meno ktorého sa na Slovensku ešte len bude! s bážňou spomínať – lekár, mysliteľ, „píšuci apoštol“ – Pavol Strauss – o tom už pred 60 rokmi (!) napísal:

*„A Boha vyhodili ako splený chlieb za mesto ľudstva, na smetisko večnej nehanebnosti.
A Boha denne vyhadzujú na dlažbu, vylučujú z našich ordinácií, z našich fabrik a laboratórií, z našich divadiel a koncertných siení, z našich manželských spální a z našich detských izieb...“*

A preto je dnešný svet ako deravý sud, do ktorého sa nalieva náplň úsilí a túžení, i víno dobrej vôle, i dažďová voda pokusov o záchranu a obnovu, ale všetko vyteká, nevedno kadiaľ a kam.“

To bolo napísané roku 1947 – a je to presne o našich dňoch; kto by si trúfal odhadnúť, koľkonásobne to viac platí o dnešných dňoch!

Lenže Európa – Európa nie od Atlantiku po šengenskú hranicu, ale od Atlantiku po Ural – má, ako sme hovorili, dva laloky pľúc. Veď nehovoríme o politike, ale o pravom pokroku, o duchovnom pokroku európskeho kontinentu . A v tom východnom laloku, odkiaľ prišli aj naši vierozvestcovia , je práve v tomto období situácia hodne odlišná. Jeden príklad za všetky.

Snáď ste si v nedávnom čísle Katolíckych novín (č. 48/2011, s. 5) všimli správu pod názvom Milióny Rusov pri relikvii Božej Matky. Teda práve v čase, keď Slovenskom putuje relikvia sv. Cyrila, Rusko zažilo čosi, čo možno oprávnene nazvať **Mariánsky zázrak** – a čo nám hneď pripomenie fatimské poslanstvo z 1917. roku, keď Panna Mária sľúbila, že „Napokon moje Nepoškvrnené srdce bude triumfovať, Svätý Otec mi zasväťí Rusko, ktoré sa obráti a svetu darujem obdobie mieru a pokoja.“ (Fatima, s. 35)

Ak sme už použili slovo ZÁZRAK, nedá mi, aby som neodcitol proročné slová nášho veľkého proroka budúceho poslania Slovanstva P. O. Hviezdoslava. Jeho záverečná strofa v skladbe Zázrak znie:

Nechcete tušiť zázrak v tom!?

Hej, bodaj ste ho otušili!

Bo čudo to, aby ste si

oň chabé zmysly ohlušili...

Slavianstvo! – Či už chápete?

V tom, v tom, hľa, skrytá oná sila,

čo uschoval Boh z milosti,

by svetožitie obnovila!

+

Veľký ruský spisovateľ a zároveň veľký poľovník a milovník prírody – (M. M. Prišvin) – rád opakoval:

„V hore je najväčšia tma nie o polnoci, ale pred svitaním.“

Keďže sme počuli z úst Jána Pavla II., že Pán Boh má so Slovenskom (i so Slovanstvom) zvláštny zámer pri znovuvzkriesení kresťanskej Európy, Európy dvoch lalokov jediných pľúc, budeme veriť, že nám k splneniu tohto poslania udelí hojne milostí, aby sa tak naplnilo proroctvo toho istého Jána Pavla II – že tú „najväčšiu tmu, ktorú prežívame, vystrieda nové svitanie“ – keď nám odkázal:

„Nebojme sa o budúcnosť. Nebojme sa o človeka. Nie je to číra náhoda, že sme tu spolu.

Každá ľudská osoba bola stvorená na obraz a podobu toho, ktorý je pôvodcom všetkého, čo jestvuje. Máme v sebe dar múdrosti a cnosti. S týmito darmi a s pomocou Božej milosti budeme môcť v blížiacom sa a nasledujúcom tisícročí budovať civilizáciu hodnú ľudskej osoby, opravdivú kultúru slobody. Môžeme, ba musíme to robiť. A keď tak urobíme, uvidíme, že slzy tohto (dvadsiateho) storočia pripravili pôdu pre nový jar ľudského ducha.“

Nový jar ľudského ducha, nie ľudského konzumu. Nový príchod našich vierozvestcov k nám nás naplňa nádejou a presvedčením, že sa toto proroctvo splní. Amen.